

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 15. maja 1934.

Štev. 54.

Enotna organizacija jugoslovanskega trgovstva ustanovljena

Impozanten potek skopljanskega kongresa - 2000 delegatov, do 5000 zborovalcev - Gospodarski program Jugoslavije postavljen - Svoboda govora in tiska za gospodarska vprašanja - En gospodarski cilj naj združi vse Jugoslovane - Samo stanovske organizacije morejo dati rešitev iz gospodarske stiske

Skopje, dne 13. maja.

Celo vrsto lepih in pomembnih svečanosti je doživelo v zadnjem času Dušanovo Skopje, toda po svojem notranjem pomenu presega kongres združenega jugoslovanskega trgovstva prav gotovo vse druge. — Bila je sicer manifestacija prvih rekrutov iz Južne Srbije na zunaj veličastnejša in po udeležbi večja, bile so druge manifestacije pestrejšje, toda neglede tudi na zunanje sijajno lice trgovskega kongresa je njegov notranji pomen tako velik, da je postal eden onih velikih mejnikov v vsej državni politiki, ki so za vedno zapisani v zgodovini.

Kajti če so vse druge manifestacije veljale spominu preteklih bojev za politično svobodo našega naroda, je veljal ves kongres trgovstva naši bodočnosti, če so druge manifestacije bile pogled nazaj, je bil kongres trgovstva ena sama močna naprej usmerjena volja, da pride naš narod tudi do svoje gospodarske svobode. Kajti temelji nove državne gospodarske politike so se položili na kongresu trgovstva v Skoplju in sicer one, konstruktivne, ki morajo dati jugoslovanskemu narodu k priborjenju politični svobodi še gospodarsko blagostanje.

Nič ne pretiravamo, če rečemo, da se začenja s skopljanskim kongresom nova doba razvoja za Jugoslavijo. Kajti ves naš razvoj se je doslej absorbiral le v političnih borbah, zunanjih ko notranjih, dočim smo čisto pozabili, da je težišče vsega narodnega razvoja v njegovem gospodarskem življenju. Globoko resnico tega spoznanja nam je prav odkrila šele splošna gospodarska kriza, ki nas je z nezmagljivo silo opomnila, da po stari poti ne gre več naprej, da moramo kreniti na novo pot, če nečemo, da propadejo vse velikanske pridobitve osvobodilnih vojn.

Za Jugoslavijo se mora začeti nova doba, doba njenega gospodarskega življenja, doba nove državne gospodarske politike, ki bo odprla narodu vse one vrelce naravnih zakladov njegove zemlje, ki so bili narodu zaprti nekdam vsled nadvlade tučja, danes pa predvsem vsled naše nesposobnosti, ker smo bili vsled strankarskih strasti ter drugih predsodkov nesposobni za vsako ustvarjajoče gospodarsko delo.

In ta nova doba se je začela s skopljanskim kongresom trgovstva in to je historični pomen kongresa.

Zato pa je bila tudi nadvse srečna misel, da se je prvi kongres združenega jugoslovanskega trgovstva priredil baš v Skoplju. Kajti Skopje je neločljivo zvezano z osvobodilnim delom jugoslovanskega naroda in Skopje je simbol naše svetle preteklosti in naše velike politične zmage. Skopje pa je tudi najvidnejši opomin, kako sama politična zmaga ne zadostuje, ker je le pogoj za drugo, še važnejšo zmago, za gospodarsko zmago, ko se izkoristi plodovi doseženega osvobođenja. In pri vsem velikanskem napredku, ki ga je storila Južna Srbija v povojnih letih, je Skopje še vedno opomin, kako ne znamo izkoristiti svojih naravnih zakladov. Pokrajina, ki bi mogla bogato preživljati še milijone ljudi se potaplja v revščini, ker manjka pravega gospodarskega dela, ker se še niso začeli dvigati njeni naravni zakladi. Tako je Skopje nujen opomin, da moramo iz spominov na lepo preteklost preiti na pot nove realne gospodarske politike, da dosežemo tudi svojo gospodarsko osamo-

svojitve. Tako veže Skopje našo preteklost z bodočnostjo in to misel je poudaril tudi kongres trgovstva v najodličnejši meri.

Skopljanski kongres pa je naglasil še drugo veliko misel. Kakor je bilo politično osvobođenje naroda dosegljivo le s složnim in poštvovalnim delom vseh Jugoslovancev, tako tudi ni drugega zdravila za njegovo gospodarsko osvobođenje. In v Skoplju so se zbrali zastopniki jugoslovanskega trgovstva iz prav vseh strani Jugoslavije. Zopet enkrat je bila vsa Jugoslavija zbrana in kar je glavno — ni bila zbrana po nobenem diktatu, po nobeni naredbi, temveč po svobodni volji in iz lastne želje udeležencev kongresa. Ni bila zbrana v Skoplju ta velika armada jugoslovanskih gospodarskih ljudi le slučajno, temveč na podlagi realnega gospodarskega programa, s katerim se začinja nova doba Jugoslavije. Ta vseskozi konstruktiven značaj skopljanskega kongresa mu daje še prav poseben pomen, da bo mogel preslišati njegove zahteve samo tisti, ki iz koristoljubja ali neoprosiljive zaslepljenosti noče gospodarskega dviga Jugoslavije.

Veliki pomen skopljanskega kongresa pa je končno v tem, da je postavil tudi konkreten program, kako priti iz sedanje gospodarske stiske. Da ne gre več po sedanjih potih omalovaževanja gospodarskih potreb naroda, vemo ilak vsi, po skopljanskem kongresu, pa vemo tudi to, na katero pot moramo kreniti, vemo čisto konkretno, kaj moramo delati, da pridemo do blagostanja.

Pojmi so razčiščeni, analiza gospodarskega stanja je gotova, znana so tudi zdravila in sedaj preostaja le še eno, da se vse to uporabi, da se krene tudi praktično na pot, ki je z vso jasnostjo pokazana.

Ostaja le še ta naloga, da se prične izvajati to, kar se je v Skoplju sklenilo in da se poverijo za izvedbo tega programa samo ljudje, ki so dokazali, da program ne le razumejo, temveč ga tudi hočejo in po svojih sposobnostih tudi morejo izvajati. **Gospodarski ljudje, ki so ta program postavili, naj ga tudi izvedejo!**

V posebno zadoščenje pa je skopljanski kongres zlasti slovenskemu trgovstvu. Ne samo zato, ker so bistveno pripomogli k njegovemu nastanku in ker so prvi pokazali pot k organizaciji jugoslovanskega trgovstva, temveč zlasti še zato, ker je kongres v naravnost blestečji meri potrdil upravičenost vseh njihovih zahtev. Vse, kar je slovensko trgovstvo zamahtalo že leta in leta, vse to je ponovno poudaril tudi skopljanski kongres. V tej konstataciji je pač najlepše priznanje, na kako odlični idejni višini je bilo ves čas slovensko trgovstvo.

Zato tudi ni čuda, če je bodoči program stanovskih organizacij podal na kongresu zastopnik slovenskega trgovstva, predsednik Josip Kavčič.

Njegov zaključni govor na kongresu je bil tudi najmočnejše stopnjevanje kongresa in viharen aplavz, ki ga je doživel ob koncu govora je bil jasen dokaz, kako so se Slovenci zopet enkrat afirmirali kot izvrstni organizatorji in delavci. Skopljanski kongres je zato tudi za slovensko trgovstvo še poseben uspeh, na katerega more biti ponosno.

V Skoplju je pokazalo jugoslovansko trgovstvo vsem drugim stanovom, kako se

treba združiti, da je poskrbljeno ne le za interese posameznih stanov, temveč tudi za interese vse države in vsega naroda. — Skopljanski kongres je končno pokazal, kako je mogoče brez vseh težav združiti Jugoslovane v pozitivnem delu. Naj ta njegova posebno velika zasluga za našo konsolidacijo pospeši izvajanje njegovih sklepov.

Potek kongresa

Nemogoče nam je že v tej številki podati podrobno poročilo o poteku skopljanskega kongresa in se moramo zato omejiti le na najnujnejše stvari, dočim bomo podrobneje poročali v prihodnjih številkah.

Ze takoj pa moramo poudariti naslednje. Čeprav je bilo izven vsakega dvoma, da je kongres vsega trgovstva Jugoslavije v največjem državnem interesu, so se vendar našli ljudje, ki so skušali ta kongres preprečiti. Kar se dovoli vsaki organizaciji, tudi najmanj pomembni, to se ni hotelo dovoliti najmočnejšim davkoplačevalcem. **Prvi dan kongresa je prišlo šele, ko se je kongres že pričel, ko so bili že vsi udeleženci zbrani v Skoplju. Pa ni imela nobenega drugega uspeha, ko da je še bolj pokazala potrebo kongresa, da bo s takšnimi samolastnostmi še preje konec.**

Udeleženci kongresa so prišli v Skopje večinoma v petek zvečer, da je bilo na mah vse Skopje polno. Skopljanci so pokazali naravnost izredno gostoljubje, za kar jim bodi tudi na tem mestu izrečena posebna zahvala. Najodličnejše rodbine mesta so odstopale brezplačno sobe za udeležence kongresa, povsod so bili delegati prisrčno sprejeti in vse se je trudilo, da ostane Skopje vsem v najlepšem spomnu. Krasna lega Skoplja, njegove številne historične znamenitosti, gostoljubje prebivalstva, ustrežljivost uradov ter končno veličasten potek zborovanja, vse to je povzročilo, da ostane Skopje vsem udeležencem v najlepšem spomnu.

Za zborovanje je prepustila uprava Oficirskega doma kongresu svojo krasno dvorano. Ta pažnja naše slavne vojske je bila na kongresu pozdravljena z ogromnim aplavzom generalu Nediću, ki je ves čas

Zahteve združenega jugoslovanskega trgovstva

Nujna je preorientacija naše gospodarske in finančne politike — Davčna reforma neodložljiva — Naloga Narodne banke — Potrebna novelizacija obrtnega zakona — Za zvezo Slovenije z morjem — Uvedba minimalnih mezd v industriji

Tajnik skopljanske zbornice Gavrilović je nato prečital prekinjen večkrat od odobravanja zborovalcev, te soglasno sprejete resolucije.

Prvi kongres vseh trgovskih združenj kr. Jugoslavije, zastopanih po svojih zvezah, konstatira, da **odločnoji činitelji** dosedaj predlaganim zahtevam in predlogom niso posvetili **one pažnje**, ki so jih te zahteve zaslužile in zato znova iznaša to resolucijo:

I. Zahtevamo, da se gospodarstvu in gospodarstvenikom omogoči na temelju **svobodnega gospodarskega govora in tiska**

prisostvoval nedeljski slavnostni seji kongresa.

Kongres se je otvoril s predkonferenco, ki se je začela v soboto ob devetih dopoldne in je trajala z opoldanskim odmorom do pol osmih zvečer, ožja konferenca zaradi sestave resolucij pa je zborovala celo do pol desetih zvečer.

V nedeljo pa je bilo v prenapolnjeni veliki dvorani Oficirskega doma svečanostno zborovanje, ki se ga je udeležilo na tisoče ljudi. Ker se je zborovanje oddajalo tudi po radiu, je bila tudi pred Oficirskim domom zbrana ogromna množica ljudi, ki je na ta način prisostvovala zborovanju.

Vse ogromno delo za kongres je odlično izvedla uprava beogradske zveze trgov. združenja s predsednikom Savićem ter uprava skopljanskega združenja s predsednikom Varošičem na čelu.

Vsej predkonferenci je predsedoval predsednik Savić ter jo vodil tako odlično, da je bil obsežni dnevni red do konca dovršen in da je bil s tem tudi že naprej zagotovljen popoln uspeh stanovskega zborovanja v nedeljo, kateremu je predsedoval v prvem delu predsednik Varošič, v drugem delu pa predsednik Josip Kavčič. Predsednika najbolj severnih in najbolj južnih trgovskih združenj v državi sta tako na učinkovit način manifestirala popolno skupnost jugoslovanskega trgovstva.

Ta je bila poudarjena tudi z udeležbo zborovalcev, s sestavo predsedstva in z vsem potekom kongresa. Vsi referati so bili sprejeti z enako pozornostjo, vsi so bili sestavljeni tudi pod vsedravnim vidikom, da je tudi v tem pogledu izpolnil kongres vsa pričakovanja.

Posamezni referati so bili na odlični višini in tako je zlasti omeniti referat predsednika zagrebskega združenja **Prpića**, referate bosanskih delegatov, temperamentna izvajanja delegatov iz Srema, Vojvodine in Dalmacije ter umerjena izvajanja Srbi-jancev.

Disciplina zborovalcev je bila ves čas naravnost vzorna, da je mogel kongres točno po začetnem programu dokončati vse svoje delo.

Podrobna poročila o poteku kongresa ter nekatere posebno važne referate, zlasti referata g. Savića in Kavčiča, priobčimo v prihodnjih številkah.

zdravo in temeljito razpravljanje vseh za nje važnih vprašanj.

II. Naša notranja gospodarska politika ni v skladu s potrebnimi gospodarstva. Vodenja je enostransko brez ozira na potrebe stanov ter daje nekaterim stanovom preveč zaščite na škodo drugih. **Iz neutemeljenosti gospodarske politike** izvirajo vse težkoče, s katerimi se gospodarstvo bori. **Iz te neustaljenosti izvira tudi neuspeh** akcije okoli kmetijske zaščite, **ustavitev** vsega kredita, **pomanjkanje denarja**, **nezadovoljanje** prometa in **zaslužka**.

Iz neustaljene gospodarske politike izha-

jajo tudi večinoma vse težkoče glede prevoznih tarif, deviznih predpisov, kar občutno otežkoča notranji promet in zlasti izvoz.

Zato je nujno potrebno, da se naša notranja gospodarska politika preustroji v tem pravcu:

Bodoča gospodarska politika naj temelji na načelu objektivnega in pravičnega zastopanja in pospeševanja blagostanja vseh delovnih slojev, na pošten in pravični razdelitvi dobrin in bremen. Naj narod ne razdeljuje politična ali verska pripadnost, temveč naj ga nasprotno naprej določeni gospodarski cilj združuje.

Gospodarski činitelji streme za tem, da se zahteve gospodarstva v gospodarski politiki države bolj upoštevajo kakor doslej.

Zaradi tega ugotavlja jugoslovanski trgovski stan, da je nujna potrebna reforma gospodarske politike, ki se naj izvede na la način, da bodo v narodnem predstavništvu zastopani vsi delovni stanovi po svojih stanovskih organizacijah, pred tem pa da se ustanovi gospodarski svet, čegar člani delegirajo svobodno izvoljene uprave gospodarskih organizacij.

Davčna reforma neodložljiva

III. Trgovski stan ugotavlja, da je davčna obremenitev šla čez meje zmožnosti in plačilne sposobnosti. Vsled velikega pada prometa, vsled na minimum reduciranega zasluga in vsled pomanjkanja cenenege kredita, trgovina naglo propada.

Med bistvenimi razlogi propadanja te važne gospodarske panoge je poleg neustaljene gospodarske in finančne splošne politike v mnogem tudi veliko nerazmerje, ki vlada med znatno onemoglo plačilno sposobnostjo davčnih zavezancev in vedno večjimi javnimi bremenimi.

To nerazmerje slabi moč gospodarstva, ker ji čezmerne datjave odzema rezerve, s katerimi bi se moral ustvarjati domači kapital, ki bi dal močnejši podnet za razvoj kmetijske produkcije in domače industrije.

Vsa teža davčna bremena so na malem in srednjem gospodarskem človeku. Velika industrija, ki je pretežno v rokah tujega kapitala, odnaša svoj dobiček v tujino in doprinaša sorazmerno le malo h finančnim potrebam države.

Cezmerno davčno breme trgovine postaja že celo krivično, če upoštevamo ogromni blagovni promet nabavljalnih in konzumnih zadrug, ki uživajo pri svojem poslovanju, pri dobavi blaga, pri prevoznih stroških in pri prodaji blaga članom tako velike privilegije, da znaša izguba na davkih iz tega prometa za državo mnogo milijonov dinarjev.

Vsa ta izguba, ki jo povzročajo državnim financam nekontroliran tuji kapital in neobdruženo poslovanje nabavljalnih in konzumnih zadrug, pada v pretežni meri na malega in srednjega gospodarskega človeka v obliki povečanih davščin.

Vse v zadnjem času povišane davščine in trošarine so zadele posredno ali neposredno najbolj težko ravno našo trgovino.

Uvedba takse na račune, note itd. pri nakupu blaga že od 20 Din dalje je povzročila v trgovini silno nezadovoljstvo, ker obremenjuje trgovca in še posebno vsled tega, ker je že način pobiranja te takse praktično skoraj nemogoč.

Jugoslovansko trgovstvo ugotavlja, da je naša finančna politika brez načrta. To dejstvo povzroča velike razlike glede višine davčnih bremen ter tudi preobremenitev posameznih gospodarskih panog.

Zato je nujno potrebno, da se obenem z reformo naše notranje gospodarske politike reformira tudi naša finančna politika in sicer v tej smeri:

1. da se davčna bremena razdele z ozirom na gospodarsko silo stanov;
2. da se odpravijo vsi privilegiji nabavljalnih in konzumnih zadrug ter vseh drugih ustanov, ki uživajo razne davčne olajšave;
3. da se izvede reforma zakona o neposrednih davkih glede kontingentiranja pridobnine, določevanja minimuma za obstoj, preureditve sestavljanja davčnih odborov na ta način, da člani davčnih odborov ne imenujejo občine, temveč stanovske organizacije;
4. da se vse prodajalnice industrij odpravijo, do taktat pa proti obstoječim postopoma tako ko proti samostojnim trgovinam in se kot takšne tudi obdačujejo v kraju poslovanja, ne pa po navedbah njihovih central;
5. da se ročna prodaja (iz roke v roko), oprosti od izdajanja računov pri prodaji proti gotovini;

6. da se postopanje pri prisilnem izterjavanju davkov ublaži, zlasti pa, da se na dražbi zaradi zastalih davkov zaplenjeno blago ne prodaja v brezenje;

7. da se občinske in mestne trošarine temeljito revidirajo in unificirajo, ker v svoji današnji obliki in neenakosti zelo ovirajo blagovni promet.

Predlogi za sanacijo kreditnega trga

IV. Med važna vprašanja naše trgovine spada kredit. Kreditne razmere v naši trgovini so postale v zadnjem času nevdružne. Zaščita kmeta je zamrznila trgovcu velikanske zneske; imobilnost denarnih zavodov, ki se je pojavila po nekod v ostrejši, drugod pa v milejši obliki, je odvzela možnost razpolaganja s prihranki ter s tem povzročila pomanjkanje gotovine. Odtegnitvi kredita denarnim zavodom je sledilo neposredno odpoved kreditov denarnih zavodov gospodarstvu.

Kreditni trgovci so ostali kljub zaščiti kmeta in zaščiti denarnih zavodov nezavarovani in to kljub vsem drugim težkočam, s katerimi se bori trgovina. Vsled tega so dolgovni trgovci še vedno pod prisilnim izterjavanjem.

Vsled ustavitve kreditov trgovini in vsled splošno slabih finančnih razmer je umrla vsaka volja za investicijsko gibanje v trgovini in je zato potrebno, da se stori vse, kar je mogoče, za olajšanje tega težkega položaja.

Predvsem pa je v to poklicana Narodna banka, ki bi morala:

1. znižati eskontno obrestno mero na višino, kakor je v drugih državah in sicer od sedanjih 7% na največ 5%. Narodna banka naj postane regulator obrestne mere;
2. podpreti, kakor so to storile druge države, v katerih so prišli denarni zavodi v podobne položaje, s krediti denarne zavode, da postanejo zopet likvidni;
3. uvesti tudi direktno kreditiranje trgovine.

Spremeniti treba obrtni zakon

V. Z ozirom na nejasnosti, ki jih vsebuje zakon o obrtnih in z ozirom na različna tolmačenja, ki jih dopuščajo te nejasnosti, je potrebna novelizacija zakona o obrtnih.

V novem obrtnem zakonu naj se v načelu prizna večja kompetenca upravnim oblastem II. stopnje (banovinam), da bi mogle te v okviru zakona samostojno odločevati v zadevah, ki se tičejo gospodarskih, kulturnih in socialnih razmer trgovine, industrije in obrta dotičnega banovinskega področja, da se na ta način olajša sicer draga in počasna uprava.

Zlasti pa zahteva trgovstvo, da se z novelizacijo uredi:

- a) učna doba za trg. vajence na tri leta,
- b) da se prepove krošnjarenje z vsemi predmeti razen z izdelki hišne industrije,
- c) da se prepove vsako obiskovanje zasebnikov po potnikih in sicer za vsako blago.

Člania prašek je boljši

Enaka mera pri zaščiti stanov

VI. Jugoslovanski trgovci so v principu proti vsaki posebni zaščiti kateregakoli stanu in njih zahteva je, da se čim preje prekličejo vsa izjemna določila. Dokler so drugi stanovi zaščiteni s specialnimi zaščitami, zahtevamo prav isto zaščito tudi za naš stan.

1. Zaščita trgovcev naj se izvede s posebno uredbo izven zakona o prisilni poravnavi.
2. Ugodnosti zaščite pa se smejo poslužiti samo oni aktivni dolžniki, ki so prišli v plačilne težave zaradi zaščite kmeta ali zaradi nelikvidnosti denarnih zavodov.
3. Izpremeni naj se ono določilo uredbe o zaščiti kmeta, ki pravi, da so od zaščite po uredbi izvzete terjatve trgovcev in obrtnikov za prodajo življenjskih potrebščin, obleke in obutve samo do zneska Din 500— in naj se glasi nova določba, da so blagovni krediti brez ozira na znesek in vrsto blaga popolnoma izvzeti od zaščite.
4. Čim preje naj se razveljavi sedanji zakon o prisilni poravnavi izven stečaja, ki naj se nadomesti z novim, enostavnejšim, hitrejšim in cenejšim postopanjem v smislu predloga gospodarskih korporacij.

Zahtevamo zvezo Slovenije z morjem

VII. Z zedinjenjem je prišla naša država v posest jadranske obale, ki ji daje možnost svobodnega izhoda na morje. Zato zahtevamo jadransko orientacijo naše prometne in izvozne politike s pomočjo zgraditve potrebnih prometnih zvez in adekvatne tarifne politike. V zvezi s to zahtevno se usvaja zahteva da se zveže Slovenija z morjem ko tudi zahteva hitrejše zgraditve železniške proge ob Uni in Budišnici na Knin.

V prometni politiki

VIII. Zahtevamo, da se odpravi izdajanje vseh brezplačnih in pooblaščenih uputnic za prevoz živil po železnici v pasivne kraje, ker so te uputnice postale predmet trgovanja in se ne uporabljajo v svoj namen. Mesto teh uputnic naj se dovoli splošno znižana železniška tarifa za prevoz živil v pasivne kraje.

Zahtevamo, da se dvigne gospodarska sila pasivnih krajev predvsem s tem, da se favorizirajo one gospodarske panoge, ki morejo tudi te kraje usposobiti za samostojno gospodarsko življenje.

Druge zahteve

IX. Zahtevamo od uprave drž. monopolov v Beogradu odredbo, da morajo v bodoče zakupniki veleprodaje tobaka, soli in vžigalic biti v vseh sreskih mestih in mestnih občinah. Ti zakupci pa naj se po možnosti oddajo trgovcem iz teh srezov.

X. Zdravo pojmovana in dalekovidna državna politika imperativno nalaga znižanje carinske zaščite za industrijske proizvode na pametno višino ter sprejem zakona, s katerim se prepovedujejo karteli.

XI. Zahtevamo od kr. vlade čim skorajšnji sklep o svobodni proizvodnji tobaka za izvoz, ker bi se na ta način rešilo vprašanje pasivnih krajev in temeljni gospodarski problemi Juga.

XII. Trgovstvo izjavlja, da nikdar ne odstopi od svoje zahteve po svobodni, niti najmanj omejeni zamenjavi blaga, ki jo je treba prepustiti trgovskemu stanu. Zato zahtevamo odpravo vseh privilegiranih prodajal.

XIII. Zahtevamo, da odločujoči činitelji resno prouče vprašanje številne reciprocitete za dovolitev zaposlitve tujcev v naši državi, ker splošna reciprociteta s posameznimi državami iz dneva v dan vse bolj jemlje našemu narodnemu gospodarstvu izrazito nacionalni značaj.

Kongres soglasno konstatira, da je bil trgovski stan v izpolnjevanju svojih obveznosti do države vedno na dostojni višini in kot takšen zasluži največjo pozornost vseh odločujočih činiteljev in zato pričakuje, da se bodo njegove zahteve tem bolj gotovo upoštevale ter izvedle.

Za izvedbo teh zahtev

Z ozirom na referate, sklep predkonference in debate je sklenil kongres soglasno, da se nalaga Centralni upravi zvez trgovskih združenj kr. Jugoslavije kot nujno dolžnost, da prične takoj delati na uresničenju tega programa:

1. reviziji tarifne prometne politike v smislu zahtev gospodarskih korporacij;
2. reviziji telefonskih pristojbin po predlogih strokovnih organizacij;
3. da ministrstvo za trgovino in industrijo izda nov seznam luksuznega blaga z ozirom na nove predpise o plačevanju pridobnine s strani zadrug;
4. da se čim prej izda zakon o minimalni mezd, ker nekatera industrija, ki je vrhu tega nastala za ceno osiromašenja kmeta, izkorišča bedni narod s plačevanjem nad vse nizkih mezd, da postaja ta zelo slab potrošnik, dočim si na ta način pridobivajo zlasti tuja industrijska podjetja silne kapitale, ki pa jih izvažajo v tujino;
5. da se preneha z izdajanjem pooblastil za branjarje, ki so dostikrat prave trgovine z mešanim blagom v največjem obsegu;
6. da se doseže od trgovskega ministrstva določitev onih predmetov, ki jih smejo obrtniki prodajati v smislu § 137 obrtnega zakona brez posebnega dovoljenja za trgovski obrat;
7. da se davek na rente odmerja le z ozirom na efektirane zneske in da se blagovni davek na rente sploh odpravi, ker pomeni dvojno obdačevanje in
8. da se vprašanje socialnega zavarovanja že enkrat premakne z mrtve točke.

Člania prašek je boljši

Po svetu

Nj. Vel. kralj je odstopil novi dvor za muzej umetnosti in arheologije, ki naj se ustanovi v Beogradu. S tem naj se izvrši prvi del velikega načrta, ki ga ima kralj za preureditev dvora in polepšanje Beograda.

Zunanji ministri držav Male antante so se sestali v Beogradu, da razpravljajo o podpisu nenapadalnega pakta z Bolgarsko, ki naj omogoči popoln balkanski sporazum. Nadalje so razpravljali o priznanju sovetške Rusije in o bodočem delu Male antante, zlasti z ozirom na ženevske konference.

Madjarska vlada je izročila glavnemu tajništvu Društva narodov peticijo, da se nekaj ukrene zaradi incidentov na madjarsko jugoslovanski meji, ker da so dosedaj vse demarše budimpeštanske vlade ostale brezuspešne. Madjarsko peticijo pač ni mogoče drugače označiti kot veliko predrznost, ker je notorično, da so se vsi incidenti na meji zgodili samo zato, ker so skušali pod patronanco madjarskih oblasti znani emigrantski plačanci vtihotapljati bombe in peklenke stroje v Jugoslavijo.

Razprava o madjarski peticiji je odložena na jesensko zasedanje D. N. in je to prvi neuspeh Madjarov. Ko bo razprava o tej peticiji, pride druga blamaža, ker pač ne bo težko našim delegatom razkriti vso neosnovanost te peticije, ki nima drugega namena, kakor da prilije novo olje na ugašajoči plamen revizionizma.

Oče madjarske peticije je zunanji minister Kanya, ki je bil tudi avtor zloglasnega ultimata v Srbiji v letu 1914. Vidi se, da se madjarski aristokrati niso nič naučili iz zgodovine in se ne odvadili niti eni svojih napak.

Za bolgarskega vojnega ministra je bil imenovan namesto Kisjeva general Vatev.

Kriza bolgarske vlade še ni rešena in se še vedno vodijo pogajanja med zastopniki posameznih strank. Da se zavaruje pred nezaupnico, je Mušanov dosegel, da so bile seje sobranja odgodene.

Revizijo statuta o Dardanelah zahteva Turčija.

Novo poljsko vlado sestavi bivši minister prof. Koslovski. Zunanja politika Poljske ostane neizpremenjena in bo tudi novi zunanji minister Beck.

Avstrijski trgov. minister Stockinger se je vrnil iz Budimpešte in najavil trgovinska pogajanja z Jugoslavijo, Belgijsko, Vel. Britanijo in USA.

Avstrijska stranka Velenemeev in Landbund sta se izjavila proti razpustu lastnih organizacij, ki ga zahteva Dollfussova vlada.

Mussolini je objavil v angleških in nemških listih obenem članke, ki odobravajo Hitlerjevo stališče glede razorožitvenega vprašanja.

Kritična faza je nastopila v pogajanjih zaradi nemških zunanjih dolgov, ker so Amerikanci odločno nastopili proti ugodnostim, ki so jih Nemci priznali Holandcem in Svicarjem. Nastop Amerikancev je vplival tudi na Angleže, ki so sedaj enako bolj nepopustljivi proti nemškim zahtevam.

Italijansko-češkoslovaška pogajanja v Pragi so se ugodno zaključila, v Rimu pa se bodo nadaljevali razgovori glede češkoslovaške svobodne cone v Trstu.

Radi čaščenja Hitlerjeve slike po oltarjih se je pritožila pri vodji evangeljske svobodna cerkev, in sicer uspešno, ker je tudi Hitler nasproten takemu bogokletstvu. Vendar pa je policija razgnala velik protestni shod.

Velik volunški proces se je te dni zaključil v Nemčiji popolnoma tajno. Delovali so v korist Poljske. Izdane so tajnosti o nemškem značnem oboroževanju iz tvornice parnih motorjev Henschel & Sohn. Inženjerjeva žena Kitti Berg je bila obsojena na smrt, ritmojster Sosnowski na 20 let ječe, zapletene so pa še mnoge odlične osebe, ena princesa in sin generala Falkenhayna. Časniki o procesu niso smeli poročati.

Politični procesi se prično v kratkem znova v Nemčiji. Kot največja je najavljena razprava proti komunističnemu voditelju, posl. Thälmannu, ki so jo že večkrat preložili na nov termin.

Bivši vodja nemških komunistov Thälmann pride pred novo ljudsko sodišče, ki ga more obsoditi tudi na smrt.

Med Ibn Saudom in jemenskim Imanom je bilo sklenjeno premirje, ki pa je bolj podobno popolni kapitulaciji jemenskega vladarja.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 8. maja se je v prejšnjem tednu stanje Narodne banke izpremenilo takole (vse številke v milijonih dinarjev).

Zlata in devizna podloga se je povečala za 2.891 na 1.865.328. Devize, ki niso v podlogi za 11.002 na 30.775.

Vsota kovanega denarja v nklju in srebru je padla za 6.993 na 254.735. Posojila so se zmanjšala za 6.385 na 1.842.929 (na zastave ostala neizpremenjena).

Predjemi državi so se povečali za 0.176 na 1.718.

Vrednosti rezervnega fonda so narasle za 0.204 na 72.762, ostalih fondov padle neznatno (za 6 tisoč dinarjev), dočim so nepremičnine narasle za 1.432 in razna aktiva za 4.146.

Na strani pasiv sta se povečala rezervni fond (za 0.285), ostali fondi neznatno (tri tisoč dinarjev).

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 32 milijonov 670.180, obveze na pokaz so pa narasle za 40.0 in obveze z rokom za 9.6. Razna pasiva so padla za 10.766.

Obtok in obveze skupno so znašale 5.246 milijonov 548.209. Skupno kritje se je popravilo na 35.55 odstotka, zlato pa je padlo za 0.03 na 33.60 odstotkov. Obrestna mera neizpremenjena 7, odnosno 8 odstotkov.

Devaluacija šilinga

Zlata vrednost šilinga je zmanjšana od 0.2117 g na 0.16667 g zlata, da je 100 starih zlatih šilingov sedaj 127 novih zlatih šilingov. Na podlagi te devaluacije je avst. Narodna banka izvedla valorizacijo svoje podloge. Zlati zaklad je vsled tega narastel za 51.7 na 241.1, devizni, ki ne spada v podlogo, pa za 11.3 na 36.3. Tudi delniška glavica se je vsled tega dvignila in sicer za 11.7 na 54.7 milijonov šilingov. Skupno je Narodna banka z valorizacijo zasluzila 72.3 milijonov, od česar gre 34.3 milj. za kritje izgub pri nakupu zlata in deviz, 5.5 za povečane obveznosti banke, ostanek pa za sanacijo avstrijskih velebank.

Ureditev nekdanjih bosanskih posojil med Nemčijo in Jugoslavijo si obetajo v krogih nemških lastnikov, čeprav v novi trg. pogodbi ta posojila niso omenjena.

Dotok zlata Francoski banki je dosegel v zadnjem tednu le še 241 milijonov frankov proti preteklemu s 625 milj. Večino zlata je banka dobila iz domačih zalog, uvoz pa iz Londona, kjer je cena zlata še doslej pod francoskim tečajem. Arbitraža donaja posredovalcem lep dobiček.

Banka za dežele centralne Evrope izkazuje za l. 1933 dobiček 1.06 milijonov frankov in tudi letos ne bo dajala nikakršne dividende.

Turčija namerava uvesti triletno zaporo za izvoz dobička, obresti in dividend tujih koncesionarjev.

Adria prašek je boljši

Informativno potovanje naših gospodarskih krogov na Poljsko

Poljsko-jugoslovanski gospodarski odbor v Beogradu (Kraljev trg 5/II), ki je bil ustanovljen za pospeševanje in poglobitev gospodarskih zvez med našo kraljevino in republiko Poljsko, organizira informativno potovanje gospodarskih krogov Jugoslavije po Poljski. Potovanje bo veljalo v II. razredu brzovlaka s stanovanjem in hrano največ Din 3.000—, v III. razredu pa Din 2.500—. Trajalo bo od 9. do 20. junija. Udeleženci obiščejo glavne gospodarske naprave v Katovicah, Poznanju, Gdinji, Lodzu, Varšavi in Krakovem. Ker bo potovanje izredno poučno, bi bilo želeli, da se ga udeleži čim večje število interesentov tudi iz Dravske banovine. Prijave naj se pošljejo neposredno omenjenemu odboru ali pa Zbornici za TOI.

Minister Demetrović o trgovinski pogodbi z Nemčijo

Ob priliki sklenitve trgovinske pogodbe z Nemčijo je dal trgovinski minister dr. J. Demetrović novinarjem daljšo izjavo o pomenu te pogodbe. V svoji izjavi je dejal med drugim:

V zadnjih letih je naš izvoz v Nemčijo stalno padal. Izvažali smo le še sirovine, ki so vedno potrebne in nekaj rib ter češpelj. Za vse druge naše kmetijske proizvode pa kar ni bilo mogoče dobiti trga v Nemčiji. Ta neugodna situacija je lani privedla celo do tega, da je za kratko dobo nastalo brezpogodbeno stanje med nami in Nemčijo. Bila so zato potrebna nova pogajanja, in sicer: ali na podlagi klavzule o največji ugodnosti ali pa na novi podlagi medsebojne reciprocitete.

Pod takšnimi avspicijami so se začela dne 15. marca trgovinska pogajanja med nami in Nemčijo. Treba je priznati, da je Nemčija pravilno razumela naš položaj in tudi njemu primerno zavzela svoje stališče. Spoznala je, da more biti Jugoslavija dober odjemalec zlasti tujih industrijskih izdelkov le, če ima možnost, da proda svoje poljedelske in živinske proizvode po količkar znosni ceni. Brez te možnosti bi morala Jugoslavija sploh prenehati z vsakimi nakupi v tujini. Tudi proti svoji volji bi morala začeti z avtarkično politiko, ker je pač nemogoče, da bi Jugoslavija večno prodajala svoje poljedelske proizvode za nizko ceno, drago pa plačevala industrijske izdelke.

To je Nemčija razumela in skleniti smo mogli novo trgovinsko pogodbo, ne da bi nam bilo treba spremeniti temeljev svoje trgovinske politike. Želeli bi samo bilo, da spoznajo to tudi drugi naši veliki dobavitelji industrijskih izdelkov.

Prvi pomen nove trgovinske pogodbe je torej v tem, da je omogočila izvoz v Nemčijo večjemu številu naših poljedelskih in živinskih proizvodov, nego je bilo mogoče do danes. Res je sicer, da nam Nemčija pri svoji današnji gospodarski politiki in tehniki svoje trgovine ni mogla dati obi-

čajnih pogodbениh ugodnosti. Večina teh proizvodov je prišla v čisto poslovne sporazume med izbranimi interesenti, za katere je dala trgovinska pogodba samo načelno podlago. Tako so na pr. postali pšenica, mast, koruza, tobak, češplje, grozdje, jabolka, perutnina, jajca itd. predmet posebnih dogovorov, sklenjenih med našim Prizadom in Uradom za kontrolo izvoza živine na eni ter nemškimi kupci na drugi strani. Samo po sebi se razume, da pa s tem niso od izvoza v Nemčijo izključeni zasebni trgovci in proizvajalci navedenih predmetov.

Novost pogodbe je tudi v tem, da se je prvič govorilo tudi o načrtni prilagoditvi naših proizvodov potrebam nemškega konzuma. Ta se bo izvedla polagoma in z vsjo potrebno previdnostjo.

Posebna pažnja je bila tudi posvečena vprašanju cen, ker se je moralo uvideti, da so povoljni trgovinski odnosi pri današnji dispariteti med industrijskimi in agrarnimi proizvodi nemogoči.

Nemčija pa je za svoje koncesije dobila najboljšo jamstvo za plasiranje svojih izdelkov in dovoljene so ji bile tudi razne carinske ugodnosti.

Druga pomembnost nove pogodbe je v njeni široki zasnovi in njeni dolgi (dveletni) veljavi. Podrobno izdelana trgovinska pogodba z urejenimi vprašanji naseljevanja, gibanja dela, blaga in kapitala, blagovnega in potniškega prometa, prevoza in uvoza živine z veterinarskimi dogovori in poleg tega z daljšim rokom veljavnosti je danes prav gotovo redkost. Naj bi ta izjema bila dokaz, da se vračamo v normalne čase.

Zato smemo upati, da bo nova pogodba povečala jugoslovansko nemško trgovino in ublažila poslovno depresijo. Nova pogodba pa je tudi kažipot, kako rešiti težko krizo Podonavja, in to z razširjenjem evropskega trga na ta način, da se usposobijo agrarne države za gospodarsko sodelovanje.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 3.235.743.95.

Narodna banka je tudi v minulem borznem tednu posredovala v običajnem obsegu in dala na razpolago Curiha za Din 80 tisoč ter isto toliko Londona.

Dnevni devizni promet se je gibal takole: Dne 7. maja Din 360.625.10 Dunaj; 8. maja 1934 Din 1.176.554.13 London—Pariz; 9. maja Din 348.375.89 Praga—Dunaj; 11. maja Din 1.350.188.83 Din. V četrtek 10. t. m. vsled praznika ni bilo borznega sestanka.

V primeri s predzadnjim tednom, ki je zaključil s skupnim prometom 4.391 tisoč dinarjev, je nazadoval devizni promet minulega tedna za celih 1.155 tisoč Din.

Porast, odnosno padec v poedinih devizah doseženega prometa (vse v tisočih dinarjev) napram predzadnjemu tednu (številke v oklepajih) je bil naslednji:

Din deviza (avstr. privatni kliring) 193 (508), Dunaj (priv. kliring) 1520 (540), London (incl. priv. klir.) 675 (1706), Curih 82 (57), Newyork 43 (580), Pariz 442 (303), Berlin 11 (133), Praga 195 (1), Trst 5 (557), Amsterdam 66 (3), Budimpešta 0 (3), Stockholm 1 (0) in slednjič Varšava 3 (0).

Največji porast deviznega prometa očitujejo zaključki avstrijskih šilingov s privat. kliringom, največji padec pa deviza London, katere je bilo v prejšnjem tednu na-

bavljeno za 1.031 tisoč dinarjev manj nego v predzadnjem tednu.

V bonih grške Narodne banke ni bilo prometa in tudi notice so popolnoma izostale.

V privatnem kliringu so bili trgovani avstrijski šilingi po Din 9.33 do 9.43 na prvih dveh borznih sestankih preteklega tedna, a po Din 9.35 do 9.45 na ostala borzna dneva, dočim je bilo perfektuirano v angl. funtih nekaj zaključkov 8. t. m., in sicer na bazi Din 251.95 do 253.55. Nasprotno pa ni bilo prometa v španskih pesetah in je beležilo povpraševanje Din 6.45 dne 9. t. m. ter Din 6.50 dne 11. maja.

Devizna tečajnica minulega tedna očituje čvrstejšo tendenco malo ne pri vseh devizah, izvzemši Pariza, ki je tečajno za malenkost popustil.

V razdobju prejšnjega tedna je učvrstil Amsterdam svoj tečaj za 0.55 točke, Berlin za 0.55 točke, Bruselj za 0.28 točke, London za 0.11 točke in Newyork za 5.56 točke. Medtem ko sta devizi Curih in Praga notirali brez izprememb. Deviza Trst je na petkovem borznem sestanku (11. t. m.) beležila ob ponedeljkovih tečajih.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca izredno čvrsta.

Vsled izredne suše, ki vlada v južnih krajih naše države, so cene tekom prejšnjega tedna ponovno poskočile in sicer

pri koruzi za 5 par, pri pšenici in mo pa za 20 par pri kilogramu.

Zito (cene za 100 kg fco vagon): Koruz popolnoma suha, s kvaliteto garancijo 7 maj, navadna voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni dne 7. maja 1934 Din 120—122.50 dne 11. maja 1934. Din 125—127.50. Pšenica: bačka, 70/80, zdrava, suha, rešeta, mlevska voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni dne 7. maja 142.50—145, 11. maja 162.50—165; bačka, 80 kg, 1 odstotek pmesi, zdrava, suha, rešeta, mlevska voznina, slovenska postaja, plačilo 30 dni dne 7. maja 145—147.50, 11. maja 165—167.50. — Mlevski izdelki: Moka: bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni dne 7. maja Din 230—235, 11. maja 250—255; banarska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni dne 7. maja Din 237.50—240, 11. maja Din 257.50—260.

Lesno tržišče

Tendenca nespremenjena mlačna.

Vsled povišanja carine s strani Italije nastopil popoln zastoj. Posebno so prizadeti naši producenti bukovine, ker se ravno bukovina (obrobljena in neobrobljena) v tem času sušila in nabolj izvažala. Pa tudi v mehkem lesu vlada zastoj, tak da celo naši odjemalci sami ne vedo, kako bi rešili situacijo, ker pač niso pričakovali tolikega povišanja.

Velike nade se stavijo na pogajanja Rimu, vendar pa je za sedaj situacija popolnoma nejasna, kajti za nas obstojata dve možnosti, da se blago v Italiji za nekoliko povišanih carin podraži, ali pa da nam dajo kake ugodnosti.

Dobava-prodaja

Komanda pom. zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 19. maja t. l. ponudbe glede dobave motvoza; do 25. maja t. l. glede dobave celonskih lakov in barv; do 5. junija t. l. pa glede dobave 5000 kg specijnega kvarčnega peska.

Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 24. maja ponudbe za dobavo 4000 t. tračnikov.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 23. maja ponudbe o dobavi 2500 kg stega bencina, 100 bal strešne lepenke, palici ploščatega jekla, 50 kg bele ležaj kovine, 2 usnjatih gonilnih jermenov 300 m gum. cevnege voda.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 24. maja ponudbe o dobavi raznega pisarniškega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 24. maja ponudbe o dobavi 100 omot. krovne lepenke.

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divuljah sprejema do 22. maja ponudbe dobavi kože za precejanje bencina.

Komanda pom. arzenala Tivat sprejema do 22. maja t. l. ponudbe glede dobave 50.000 komadov opeke, 100 ton negašega apna, 500 ton portland-cementa, 250 m² cementnih ploščic; do 1. junija 17.600 kg železnih zakovic, razne orodja, 330 kg usnja in raznih avtomobilskih in motornih gum; do 3. junija več količine vijakov, matic in podložnih plošč; do 4. junija 15.000 škatel paste za čiščenje kovin, 2000 steklenic tekočine za čiščenje kovin, 20.000 pol smirkovega platna, 3000 pol smirkovega papirja, 20.000 pol steklene papirja, 600 kg angleškega kamenja za čiščenje; do 4. junija za dobavo 20.000 l surovega železa, 1800 kg železnih cevi, razna steklenega materiala, 1000 kg mazila za parkete, 1000 predpražnikov, 9900 ravnih krtač, 1800 brezovih metel, 5000 sirkovih metel in 300 ročnih metlic; do 1. junija dobave cirkularnih žag in žagin listov.

Prodaja govejih kosti. Dne 19. maja t. l. se bo vršila pri Komandi 4. planinske bataljona v Ljubljani javna ustmena licitacija za prodajo 900 kg kosti. (Oglas je vpogled v pisarni Zbornice za TOI, pogled pa pri isti komandi.)

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Jubilej zavarovalne zadruge „Croatije“ (1884-1934)

Leta 1884. je sklenil občinski svet glavnega mesta Zagreba, da se ustanovi zavarovalna zadruga pod imenom »Croatia«. S sodelovanjem narodnih mož ustanovljeni domači zavarovalni zavod kot prvi odpor našega domačega gospodarstva proti tujemu kapitalu v zavarovalnih poslovanjih je takoj začel s svojim prosvetno-ekonomskim delom za popularizacijo zavarovanja med vsemi sloji našega naroda in polagoma širil v vseh krajih domovine idejo zavarovanja do zadnje kože našega naroda.

Z razširjenjem in razvijanjem svojega delovanja na podlagi narodne ekonomske samoozbrambe in s propagiranjem domačega gospodarskega napredka je izgradila »Croatia« tekom svojega dosedanjega poslovanja močno in čvrsto združeno ustanovo, ki danes s svojim zavarovanjem štiti skoraj 10 milijard vrednosti naše narodne imovine.

»Croatia«, ki je bila ustanovljena na združni podlagi, predstavlja danes s svojimi znatnimi jamstvenimi sredstvi, ki dosegajo že preko 100 milijonov dinarjev, ne samo eno vodečih in najmočnejših zavarovalnih institucij v naši državi, temveč tudi največjo združeno gospodarsko narodno ustanovo.

»Croatia« obhaja letos 50 letnico svojega koristnega in za narodno gospodarstvo naše države vrlo važnega obstoja.

V tej dobi polovice stoletja deluje za dobrobit našega narodnega gospodarstva in je od svojega početka pa do danes izplačala na dospelih zavarovalnih glavnicah in odškodninah že preko 180 milijonov dinarjev.

Važnost in pomen 50 letnice »Croatije« sta se izrazila na letošnjem občnem zboru, ki se je vršil v mestni dvorani v Zagrebu dne 2. maja t. l. in ki so se ga udeležili mnogi odlični člani zadruge.

Občni zbor je otvoril predsednik »Croatiae« g. prof. arh. Janko Holjac, ki je takoj predlagal brzojavni pozdrav Njegovemu Veličanstvu Kralju, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. Nato je g. Holjac v svojem govoru pojasnil delo in historiat »Croatiae« v dobi preteklega polstoletja kot domače zavarovalne ustanove, ki temelji na vzajemnosti. Smelo lahko trdi, da sta pomen in vloga »Croatiae« v našem gospodarskem življenju ozko povezana z zgodovino naše nacionalne borbe za emancipacijo našega gospodarstva od tujega kapitala na polju zavarovanja.

Po končanem govoru g. Holjca, je povzel besedo sedanji župan mesta Zagreba, univerzitetni profesor dr. Ivo Krbeč in v svojem jako lepem in patriotičnem govoru s polno pohvalo priznal zasluge zavarovalne zadruge »Croatie«. Govornik je med drugim rekel: »Svest sem si, da govorim v imenu vsega meščanstva mesta Zagreba, če častitam »Croatiji« na jubileju v imenu vsakega posameznega meščana. Vsi hočemo pomagati, da »Croatia« nosi svoje ime in svojo zastavo na čast vseh tako doslej, kakor tudi v bodoče.«

Nato je imel lep in pomemben govor predsednik Trgovinske-industrijske komore dr. Milan Vrbanić, ki je podčrtal, da slavimo 50 letnico obstanka v dobi polnega razvitka gospodarstva v naši nacionalni državi. Čestita »Croatiji« kot predsednik Trgovinske-industrijske komore in izjavlja, da uživa »Croatia« danes ne samo v vrstah ostalih zavarovalnih zavodov svoje polno zupanje, temveč tudi v vrstah vsega jugoslovanskega gospodarstva. Lahko se trdi, da je ta zavod ostal ena naših vodečih zavarovalnih institucij v državi, zato smo prepričani, da je zavarovalna zadruga »Croatia« ne samo bila, je tudi danes in bo vedno ostala naša domača ustanova, katero čakajo še mnoge velevažne naloge za razvoj našega narodnega gospodarstva.

Nato je bil v celoti odobren bilančni račun ter podeljena razrešnica ravnateljstvu in članom nadzorstva. Soglasno se je sprejela razdelitev poslovnega dobička Din 1.019.728-33 v smislu pravil in izplačilo kupona združnih temeljnic Din 10— po komadu.

Soglasno so bili izvoljeni v ravnateljstvo gg. Msgr. dr. Lovro Radičević, opat in kanonik in Rudolf Erber, generalni ravnatelj Gradske štedionice. V nadzorstvo pa gg. Miroslav grof Kulmer in Nikola Čuk.

Tako je bila zaključena ta pomembna proslava, ki je potekla v vsakem oziru dostojno in odlično kot proslava dela in iskrenih naporov za korist našega nacionalnega gospodarstva.

Tudi mi s svoje strani želimo »Croatiji«, da nadaljuje s svojim nesebičnim in požrtvovalnim delovanjem, ki bodi v bodočnosti še uspešnejše, na korist našega naroda in domovine.

Sklepi gospodarskega sveta Male antante

Dne 9. maja zaključeno zasedanje gospodarskega sveta v Bukarešti, ki mu je predsedoval rum. zunanji minister Titulescu, se more šteti med najuspešnejše poskuse za ureditev gospodarskega sodelovanja Male antante. Obširni red zasedanja se je razpravljaval v šestih odborih. Kakor poroča objavljena spomenica, je svet dosegel naslednje rezultate:

1. izdelal pravilnik o notranjem poslovanju sveta samega,
2. ponovno proučil vprašanje medsebojne trgovine vseh treh držav in naročil nacionalnim sekcijam, da prouče sedanje trg. sporazume in pogoje gospodarskega zblizanja, ki bi jih naj upoštevalo prihodnje zasedanje,
3. usvojil besedilo načrta za sodelovanje železnic,
4. besedilo načrta za sodelovanje brodarških podjetij,
5. razpravljajal in vzel na znanje zrakoplovno pogodbo med Rumunijo in Češko-slovaško, z željo, da se enak sporazum sklene tudi z Jugoslavijo,
6. proučil sklepe praškega zasedanja glede sodelovanja gospodarskih ustanov, poštne uprav, statistične službe, prilago-

ditve carinske in trg. zakonodaje, sodelovanja emisijskih bank in poštne hranišnice, 7. določil priprave za prihodnje zasedanje.

Odbori so konstatirali, da se je dosedanje delo sekcij nadaljevalo vztrajno in dosledno po sklepih praškega sporazuma. Prihodnje zasedanje bo v Jugoslaviji in se prične dne 20. avgusta.

Trgovinska pogajanja z Bolgarsko

Trgovinska pogajanja med našo in bolgarsko delegacijo so se v Beogradu že začela. Vodja bolgarske delegacije Karadžev je o nalogah in ciljih pogajanj izjavil med drugim naslednje: Pogajanja so v obojestranskem interesu, ker ni dosedaj nobene pravne podlage za medsebojne trgovinske odnose. Posebna turistična konvencija sicer ne bo sklenjena, pač pa bo trgovinski pogodbi dodana klavzula, s katero se ureja turistični promet med obema državama. Sklenjena bo nadalje veterinarska konvencija, ki ima ta cilj, da zagotovi Jugoslaviji transport njenega blaga skozi Bolgarsko na vzhod, Bolgarski pa skozi Jugoslavijo na zapad. Ideja o sklenitvi veterinarske konvencije ni nova, temveč je bila predlagana že leta 1927. na balkanski konferenci v Carigradu.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz družbe Avtopromet Zbačnik v Robu in se je firma izbrisala iz registra,

dalje konkurz motorne žage Krivica A. v Mirni peči, ker je bila razdeljena vsa masa in ni kritja za postopek.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini dolžnikov Kušljana Jerneja in Fraučiške pos. in trg. v Kranju. Poravnalni sodnik Gregorc Jurij, upravnik dr. Sabotky Beno, odv. v Kranju. Narok za sklepanje 14. junija ob 9., rok za oglasitev do 9. junija.

Končana so poravnalna postopanja v zadevah: Kališnika Alojza v Celju, Šmida Matije v Novi vasi. Potrjeni sta poravnavi Hočevarja Martina v Novem mestu in Korčanov v Ljubljani.

Kreditne knjižice za nakup blaga v detaljnih trgovinah

Zagrebsko združenje objavlja, da izda v založbi Trgovinsko-industrijske zbornice kreditne knjižice za nakup blaga v detaljnih trgovinah. Vsaka knjižica bo imela sto strani ter označeno mesto, kamor se mora nalepiti državna in banovinska taksa. Knjižice se izdajajo v duplikatih. Kolkovane knjižice ostanejo pri trgovcu, dočim dobi nekolkovan duplikat stranka. Cena vsake knjižice bo znašala 10 Din in se dobi v uradu zbornice.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 12. maja objavlja razglase banske uprave o razpisu volitev občinskih odborov v novih občinah; razne razglase, razglase sodišč, vpise v trg. in združni register ter razne objave.

Občni zbori

Prometna banka d. d. v Ljubljani ima XI. redni občni zbor dne 28. maja ob 15. v sejni dvorani zavoda v Ljubljani, Pred Škofijo.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvođe, d. d. v Ljubljani imajo XV. redni občni zbor dne 29. maja ob 9. v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke.

Pražarna in kemična tovarna d. d. Celje ima svoj občni zbor dne 25. maja ob 11. uri v prostorih Prometnega zavoda, Miklošičeva c. 15 v Ljubljani.

Radni zbor premogokopne družbe Belokrajina bo dne 26. maja ob 11. uri v Krmelju.

Šentjanski premogovnik A. Jakl ima občni zbor delničarjev v Krmelju dne 26. maja ob 11.30.

Delniška tiskarna v Ljubljani, Miklošičeva c. 16, ima v svoji pisarni dne 28. maja XIV. občni zbor ob 17. uri.

Strojne tovarne in livarne v Ljubljani vabijo na XV. zbor delničarjev, ki bo 28. maja ob 11. uri v prostorih družbe, Tyrševa cesta 35.

Sedmi občni zbor jeklarne grofa Thurnskega na Ravnah se vrši dne 29. maja ob 16. uri v Mariboru v pisarni odv. Leskovarja, Sodna 16.

RAZNO

Umrl je dr. Slavko Miletić bivši večkratni minister in eden voditeljev bivše radikalne stranke. Bil je vedno na glasu kot politik čistih rok in odločnih načel. Bil je sin zaslužnega vojvodinskega voditelja Svetozarja Miletića. Bodi mu ohranjen slaven spomin!

Tvornica svilenih tkanin se prične graditi v Strumici. Padec cene kokonov, ki so glavni dohodek prebivalstva, je prisilil Strumiško zadrugo, da ustanovi lastno tovarno.

Zadnji Göbbelsov govor je povzročil novo paniko med židovskim prebivalstvom.

Angleško brodovje, obstoječe iz 150 ednic, obišče v juliju naše Primorje.

Bivši ameriški drž. tajnik Mellon je bil obsojen na 650.000 dolarjev globe, ker je plačal premalno davka. Obenem je bil obsojen na naknadno plačilo davkov v višini 1.300.000 dolarjev.

80 rudarjev se je ponesrečilo v rudnikih za kalij v mestu Buggingenu v Nemčiji. Vsi reševalni poskusi so bili zaman.

Častitev Wotana, starega germanskega boga, je nemška vlada prepovedala.

Mandžurska ekspedicija je dosedaj veljala Japonsko, kakor zatrjujejo sovjetski listi, 931. milijonov jen.

Kitajski morskji roparji so zopet začeli napadati parnike. Pred kratkim so napadli blizu Hongkonga večji parnik, pometali kapitana in oficirje v morje, vse potnike, ki so se jim postavili v bran, pa ustrelili. Zaslodovanje roparjev je bilo brezuspešno.

O velikanskih požarih poročajo iz vseh dežel. V Buzeju v Rumuniji je velik ogenj upepelil na desetine hiš in več ljudi je našlo smrt v plamenih. V poljskem mestu Vlodzimeržu pa je pogorelo 200 hiš.

Trzna poročila

DUNAJSKO TRZIŠČE

Dovoz goveda je štel 7. maja 401 avstr., 88 jugoslovanskih, 157 madj. ter 145 rum. volov, bikov pa avstr. 402, jug. 39, rum. 5 in krav avstr. 475, jug. 9, poljskih 30. Fabriški voli so se prodajali po 1-25 do 1-40, navadni I. vrste 1-10—1-20, II. vrste 1 do 1-10, III. vrste po 0-80—1; biki po 0-80 do 1-05, krave po 0-82—1-05, mršava živina po 60 do 80 grošev. Promet mlačen, cene iz prejšnjega tedna.

Dogon svinj je dal 2168 debelih iz Jugoslavije, 1778 madžarskih, 872 rumunskih, 256 poljskih ter mesnatih 7863 iz Avstrije, 50 rumunskih, 1816 poljskih, 271 iz Danske, skupaj nad 15 tisoč glav. Cene so bile za mangalico I. od 120 do 128, II. od 115 do 120, jugosl. križane od 125 navzdol do 110, za stare svinje 105 do 112, mesnate od 130 navzdol do 100. Pri slabem prometu in slabem povpraševanju so se pocenile mesnate svinje za 5 do 10 grošev, debele 10 do 15 grošev na kg. (Poročilo tvrdke Predović i drug, Dunaj III St. Marx.)

Mariborski trg. Priganih je bilo dne 8. maja t. l. 18 konj, 13 bikov, 134 volov, 411 krav in 25 telet, skupaj 601 žival. — Povprečne cene so bile: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3—4-25, poldebeli voli 2—2-50, plemenski voli 2—3-25, biki za klanje 3—3-50, klavne krave debele 3 do 4-25, plemenske krave 1-75—2-25, krave za klobasarje 1-75—2, molzne krave 2—2-50, breje krave 2—2-50, mlada živina 3-25 do 4, teleta 4-25—5. Prodanih je bilo 303 živali. Mesne cene: Volov. meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 8 do 12, II. vrste 6—10, svinjsko meso sveže 12—16 dinarjev.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klubke itd. Skrohl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Seleburova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Program Ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 16. maja: 12.15: Slavni operni pevci v reproduc. glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Cas, reproduc. glasbene slike — 18.00: Komorna glasba, radijski kvintet — 18.30: O verstvih (France Terseglav) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Hrvatska književnost (g. Podbevšek) — 20.00: Klavirski koncert C-mol, izvaja gđ. Božena Mucha s spremljevanjem radij. orkestra, simfonija C-dur (Beethoven), izvaja radijski orkester — 21.20: Fantje na vasi — 22.00: Cas, poročila — 22.20: Koračnice in polke na ploščah.

Cetrtek, dne 17. maja: 12.15: Reproduc. odlomki iz zvočnih filmov: 12.45: Poročila. 13.00: Cas. Beethovneve kompozicije (plošče). 18.00: O človeku (dr. Božo Škerlj). 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel Mirko). 19.00: Plošče po željah. 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 20.00: Prenos iz Beograda. 22.00: Cas, poročila. 22.20: Harmonika in citre v reproduc. glasbi.

Diesel- ali gasmotor za les od 150—170 HP kupim
JAGICA DORDE, Vranjevo
pošta Novi Bečej

Lanz polstabilno lokomobil od 70—90 HP prodam
JAGICA DORDE, Vranjevo
pošta Novi Bečej

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci!

Ali ste že naročeni na „Trgovski list“?